

Даўным даўно ў адной вёсцы ў вялікай хаце каля самага лесу жыла са сваімі бацькамі дзяўчынка Стася. Гэта была самая звычайная дзяўчынка, добрая і прыгожая. Але адрознівалася яна ад іншых дзяцей тым, што нічога не хацела рабіць проста так. Калі вучыла ўрокі, то абавязкова толькі за цукеркі, калі дапамагала па хаце, то толькі за якую-небудзь новую цацку. У школе яна таксама сябрала з дзецьмі, каб вытаргаваць штосьці карыснае і патрэбнае для сябе.

Школа, дзе вучылася Стася, знаходзілася ў іншай вёсцы, і ісці да яе трэба было па вельмі вузенькай лясной сцяжынцы. † Аднайчы Стася, як звычайна, вярталася са школы па добра знаёмай лясной сцяжынцы. Яна вельмі спяшалася дахаты, бо сёння быў яе Дзень нараджэння, а дома яе чакаў вялікі торт і мноства розных падарункаў. Але ў лесе было вельмі шмат жоўтага лісця, якое скінуў восеньскі вецер з дрэў, і шапаткі дыван цалкам закрыў пратапаную сцяжынку. Стася зусім і не заўважыла, што збілася са шляху, таму, яшчэ не здагадваючыся, што заблукала, радасна бегла дахаты.

Раптам сярод лісця Стася заўважыла на зямлі маленькую кветачку. Дзяўчынка нахілілася і сарвала яе. Нечакана ўвесь лес напоўніўся чалавечымі галасамі. Стася стала аглядацца вакол сябе, але нікога з людзей не было відаць. “Вось які цуд, – падумала Стася, – а кажуць, што цуды толькі ў казках бываюць”. І тут яна зразумела, што здарылася. Бо яна стала разумець мову ўсіх лясных звяроў і песні ўсіх птушак. “Гэта ж выдатна”, – падумала Стася і, радасна подскокваючы, пабегла далей.

Але неўзабаве яна пачула вельмі ціхі плач. “Хто гэта можа быць?” – падумала Стася і накіравалася ў той бок, адкуль чуўся плач. Пад кустом горка плакала зайчаныя, якое дрыжала ад страху і холаду і жаласна клікала сваю маму, якая згубілася. Стася ўзяла зайчаныя на рукі, каб супакоіць і дапамагчы знайсці маму. Але тут яна ўспомніла, што дома яе даўно чакае святочны торт і падарункі. Тады яна палажыла зайчаныя пад куст і, закрыўшы вушы рукамі, каб не чуць плачу маленькага, накіравалася далей.

Праз некаторы час Стася зноў адкрыла вушы і адразу ж пачула, як хтосьці трывожна крычыць і просіць прыйсці на дапамогу. Яна паглядзела ў бок, адкуль раздаваліся крыкі, і ўбачыла медзведзя, якому тоўстыя галіны дрэва прыціснулі лапу.

– Дапамажы мне, калі ласка, дзяўчынка, – пачула Стася. – Дрэва прыціснула маю лапу, і я не магу выбрацца адсюль з самай раніцы. Я вельмі хачу да мамы.

Стася хацела дапамагчы, але неўзабаве зноў успомніла пра свой Дзень нараджэння, павярнулася і пабегла дахаты. Бяжыць, бяжыць, а лес усё не заканчваецца. І тут Стася

зразумела, што заблудзілася.

Села дзяўчынка пад дрэвам і стала плакаць і клікаць на дапамогу. Раптам побач з ёй заварушылася галінка на кусце ялаўца. Павярнулася Стася і ўбачыла побач з сабою вялікага чорнага крумкача, які гучна пачаў размаўляць чалавечым голасам.

—Я ўсё бачыў зверху, дзяўчынка, — сказаў крумкач. — Бачыў, як ты кінула ў бядзе зайчаны і медзведзяны. Ведаю, што ты заблудзілася. Хацеў бы я дапамагчы табе знайсці дарогу дахаты, але часу няма, трэба спачатку ляцець шукаць зайчыку і мядзведзіцу, каб дапамагчы маленькім, якіх ты кінула ў бядзе.

Узмахнуў крумкач крыламі і паляцеў, а Стася зноў засталася пад дрэвам адна. Вось ужо і вечар наступіў, пачало цямнець, холадам падзьмула. Доўга Стася клікала ў лесе крумкача, але той усё не прылятаў. І толькі калі ў лесе стала зусім цёмна, чорны крумкач вярнуўся і дапамог ёй знайсці дарогу дахаты.

“Дзякуй табе, крумкач, што дапамог мне”, — сказала дзяўчынка. А крумкач у адказ: “Кар, кар”. Тут спахапілася дзяўчынка і зразумела, што калі яна плакала ў лесе, то дзесьці пад дрэвамі згубіла чароўную кветачку, якая дапамагала разумець мову жывёл і птушак. Вядома, Стася спазнілася на свой Дзень нараджэння, але з гэтага дня яна на ўсё жыццё запомніла, што трэба спачатку думаць пра іншых, а ўжо толькі потым пра сябе. Бо думаць толькі і выключна пра сябе — сорамна.